

27 08 2018

Нимаи дуоми рӯзи 15 августи соли равон, шахри Кобул – пойтахти Чумхурии Исломии Афғонистонро таркиши мудхишу чонхароше такон дод. Ин таркиш дар маркази таълими «Мавъуд» ба вукӯъ пайваст, ки садҳо наврасу кӯдак машғули омӯзишу таълим буданд. Инфичор боис ба марги 65 нафар донишомӯз ва захмию мачрӯх шудани зиёда аз 70 нафари дигар гардид. Дар он аксаран наврасону ҷавононе ба катл расиданд, ки барои талаби илму ирфон, донишу маърифат ва хату савод омада буданд. Яъне, ин нафарон барои иҷрои яке аз фаризаҳои дини мубини ислом, ки талаби илм аст, аз манзилу қошаҳои худ ба дар шуда, рохи маркази «Мавъуд» - ро пеш гирифта, аснои иҷрои фарзи Илоҳӣ аз ҷониби нафароне, ки худро пайрави Худову Расул мешуморанд, ба таври вахшиёна катл шуданд.

Баъд аз ин ходиса, хонаву қошаҳои волидони кушташудаҳо андуҳкада шуда, тарс дар тиннати зану мард ва наврасону кӯдакони афгон боз аланга гирифт. Голибан, ин амали дахшатбор роҳро барои омӯзишу таълим ва саводнок намудани наврасону ҷавонон боз ҳам масдуд хоҳад кард. Зеро дар шароити кунунии Афғонистон рафтан ба мактаб ва омӯзиши илму адаб ба маънои омодагӣ ба марг махсуб мешавад. Чунки ҳамасола дар мактабу дабистон ва донишгоҳҳо садҳо донишомӯзу донишчӯ ба катл мерасанд. Инчӯ суолхое ба миён меояд, ки чурми ин наврасон чӣ буд? Гуноҳшон кадом аст? Оё ин наврасони доништалаб узви аҳзоби сиёсӣ буданд? Ё кадоме аз онҳо шомили гурӯҳҳои низомӣ буд? Оё пайвандии фирқаҳои гайридинию гайриисломӣ доштанд? Харгиз не! Хамагӣ мусулмон ва фарзандони мардуми Афғонистон буданд. Пас, чаро онҳо кушта шуданд? Воқеияти замон нишон медиҳад, ки ягона гуноҳи ин кӯдакон одам будан аст ва калам гирифтани инсонвор дониш омӯхтани онҳо боиси катлу куштори ин бечорагон гардидааст. Дину мазҳаб иҷозаи таълими онҳоро додааст. Худову Расул омӯзишу таълимро ба онҳо фарз кардааст. Давлату қавонини байналмилалӣ хату саводро барои онҳо хатмӣ ва муҳим донистааст.

Баъд аз ин амали разилона фиғону нолаи пайвандону акрабони ин шахидони маъсум бар чодахои хунини Кобул баланд шудаду фазои ин кишварро навхаи фарзандгумкардаҳо фаро гирифтааст. Хатто аз як манзил ду нафар - хохару бародар дар ин таркиш кушта шудаанд, ки бузургтарин мусибат болои хонадони онхост.

Дидани сахнаҳои ин воқеа, воқеан дахшату махзункунанда аст. Падару модарон ва пайвандони таълимгирандагон бо шунидани ин таркиш хамагӣ ба маркази омӯзишии «Мавъуд» хозир шуда, фарзандони худро сурог мекунанд. Яке аз чавонон, ки баъд аз марги падари афсараш саробонии хонавода бар ухдаи ӯ буд, аз растаҳои бозори Кобул ба макони таркиш хозир шуда, миёни чисмҳои бечони донишомӯзон бо садои гиряолуд «Сабо, Сабо, ай хохари гулам, кучой?» гӯён садо мекунад. Дигаре «Амир, Амирчон писари чигарбандам» гӯён чисми писараки хунолудаеро ба огуш кашида фиғону нола мекашад. Дигарон низ бо хар навъе фарзандону хохарон ва ё бародарони худро садо мекунанд. Аммо касе ба садои худ посух намеёбад. Танҳо аҷсоди хуфта ва олуда дар хоку хун миёни синфхонаҳои омӯзишгоҳ дида мешавад. Садои гӯшхарошу дахшатбори мошинҳои ёри таъчилӣ, ки барои интиколи маҷрӯхон дар хиёбонҳои Кобул гардиш мекунанд тасвири дигаре аз ин воқеият аст.

Таркишу куштор дар пойтахти давлати Афғонистон дар ҳоле ба амал омад, ки яке аз минтақаҳои муҳиму стратегии он - шаҳри Газни баъд аз набардҳои 5 рӯза аз панҷаи неруҳои дахшатбори Толибон нав озод шудаду зиёда аз 200 нафар неруи низомии Афғонистон қурбон шуданд. Ин дахшат ба анҷом нарасида, ҷочаи «Мавъуд» ба амал омад, ки калбхоро андуҳзада кардааст.

Ҳоло масъулияти ин амалро гурӯҳи террористию ифротии ба ном «Давлати исломӣ» ба ухда гирифтааст. Гурӯҳе, ки соли 2013 дар кишварҳои Ироқу Сурия аз мавҷудияти худ ба таври расмӣ хабар дода, ин кишварҳои ободу зеборо ба хоку хун пайваст ва ин сарзаминхоро валангору харобазор намудааст.

Акнун суоли аслии ин аст, ки чаро ифротӣён ва террористҳо хамеша зидди мактабу маориф амалҳои дахшатбор анҷом дода, наврасону чавонони донишомӯзро ба катл мерасонанд ва зидди тахсили занону бонувон амал мекунанд? Ин дар ҳолест, ки ягон сарчашмаи динию мазҳабӣ тахсилро манъ накардааст. Дар чунин ҳолат посухи мантиқӣ пайдо мешавад, ки гурӯҳҳои террористию ифротӣ ба он хотир пеши роҳи омӯзишу таълимро мегиранд, ки мардумро аз асли худ дур созанд, нури маърифатро пушти абри чаҳолат бибаранд ва аз ин тарик болои афкори мардум ҳукмрон шуда, тафаккуру андешаи мардумро лачом зада, ба ихтиёри худ бигиранд. Агар ба нудрат масъаларо тавачҷух намоем, ин масъала яке аз усулҳои аслии гурӯҳҳои террористӣ дар ҳама давру замони будааст. Аз ҷумла, дар кишвари мову шумо низ ин таҷриба дар амалкард ва кирдорҳои саркардагони ТТЭ ХНИ дар солҳои 1992 - 1997 маълуму машҳур буд, ки дар манотиқи зерин назорати худ мактабхоро ба саву духтаронро аз таълиму тарбият дур сохтанд, омӯзгоронро ба катл расонданд ва чавонони майли тахсилро ба бочқаҳои тафсон андохта сангсор намуданд. Яъне, нахзатиёни террорист низ бо ин амали худ мехостанд, ки миллати тоҷикро аз илму ирфон дур намуда, чаҳолати ифротию тафкирро дар миёни аҳолии Тоҷикистон тавсеа бахшанд ва роҳро барои вусъати афқору аъмоли разилонаву зиддибашарии худ васеъ намоянд.

Хушбахтона, иттиҳоду якдили миллат ин тоифаи касифро номурод ва шармандаву фирорӣ намуд. Пас насли чавони кишвар низ бояд огоху зирак бошад, то афқору аъмоли зиддибашарии нахзатиён бар тафаккуру зехни онҳо таъсир нарасонад. Зеро нахзат як шоҳаи гурӯҳи ба ном «Давлати исломӣ» буда, ҳадафи ягонааш шикасти афқори миллӣ

мебошад.

Сохиби ШАРИФАЛӢ